

Herredstinget i Hammer Bakker

Den 5. april 1618 var Hans Skarpretter fra Aalborg mødt op i Hammer Bakker for at tage sig af Mette Pedersdatter fra Ulsted. "Ulsted-Mette" var kendt viden om i Vendsyssel. Man kaldte hende også for -"Den vise pige fra Ulsted" - og i dette navn aner man det, der blev hendes skæbne. Hun mentes at

være i besiddelse af særlige evner. Hun havde rejst rundt og hjulpet folk på forskellig vis med besværgelser og deslige, og det var blevet udlagt som trolddomskunst. En farlig påstand på denne tid. Ikke mindst i Aalborg-området, hvor der netop i årene 1612 - 1620 rasede en sand hekseepedemi.

Mette blev kendt skyldig i at være troldkvinde og blev dømt til bålet. Derfor var Hans Skarpretter i bakkerne den 5. april. Han udførte sit hverv og kunne rejse hjem til Aalborg med sit honorar : 8 dalere.

- - - I dag kan man ved Kikkenborg Høj se en mindesten - rejst af Historisk Samfund. Den bærer indskriften:

FRA ARILDS TID HER HERREDSBØNDER ER MØDT TIL TINGE FRED AT STIFTE

- og stenen fortæller videre, at her var Kjær Herreds tingsted til 1688.

Det kan vist fastslås som en historisk kendsgerning, at der har været tingsted i Hammer Bakker helt tilbage fra "Arilds tid", altså fra oldtiden af. Derimod er der usikkerhed omkring tingstedets placering. Det ligger dog helt klart, at det i 1600-tallet lå ved Kikkenborg Høj.

Det var naturligvis ikke nogen hel tilfældighed, at herredets tingsted kom til at ligge i Hammer Bakker. Kjør Herred strækker sig fra Kattedag i øst til Ryå i vest, så tingstedet var i højeste grad centralt placeret med beliggenhed i Hammer Bakker.

I århundreder holdt man ting under åben himmel for som derved at bevise, at alt gik til på rette vis. Folk kunne selv møde op og overvære tingsforhandlingerne. Der var god plads under den åbne himmel. I 1640 tog man dog et særligt tinghus i brug, men man nåede ikke at få megen glæde af det. I 1644 blev det delvis ødelagt af svenske krigere, der dengang huserede heroppe. Tinghuset blev senere repareret, men fik ikke nogen lang levetid. Som følge af en forordning af 23. marts 1688 blev Kjør Herred sammenlagt med Hvetbo Herred og Hals Birk til een jurisdiktion, og tingstedet blev flyttet fra Hammer Bakker til Biersted hede.

Naturligvis har det som regel været hverdagens små eller halvstore fortrædeligheder, der har præget arbejdet på tingstedet.

Men sagen om "Ulsted-Mette" var dog ikke noget særsyn. Det var i april 1618, at Mette måtte på bålet. Lidt senere på året fik hun følgeskab af "Anne Lumpens" fra Vadum, der også var blevet beskyldt for trolddomskunst. Året efter - i 1619 - var Hans Skarpretter igen herude. Dog skulle han denne gang kun "hudstryge" Maren Nielsdatter, fordi "hun havde levet udi et skørske løvned og med adskillige mandkjøn avlet børn". Maren havde altså været lidt for papirløs, og det gik ikke dengang. 1622 var der igen et par hekseprocesser, så vidt vides de sidste i Kjør Herred.

Skarpretteren fra Aalborg havde dog stadig sit ærinde herude.

I 1632 blev Peder Laursen fra Vester Hassing således hængt på grund af tyveri.

Andre hårde sager kunne nævnes, men lad os slutte med blot en enkelt af dem: Sagen om Mette Hellesdatters forsøg på "fri" abort. Hun havde forsøgt at fordrive sit foster og fødte så et dødfødt barn, som hun i al hemmelighed begravede på Sulsted kirkegård. Det blev opdaget - og den 16. januar 1639 kunne skarpretteren igen hente et honorar for en henrettelse.

Johs. Høgsted Jensen

